EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 16.6.2025.
COM(2025) 290 final

ANNEX 9

**PRILOG**

**Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija**

**Stanje digitalnog desetljeća 2025.: nastavak izgradnje suverenosti i digitalne budućnosti EU-a**

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} - {SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

# KRATKA IZVJEŠĆA ZA POJEDINE DRŽAVE

## Estonija

# Sažetak

**Estonija se pozicionira kao predvodnik u digitalizaciji javnih usluga. Međutim, zaostaje za prosjekom EU-a u područjima povezivosti i digitalizacije MSP-ova, iako je ostvarila stopostotni pristup elektroničkim zdravstvenim zapisima prije 2030.**

**U izmjeni nacionalnog plana Estonije vidljiva je visoka razina ambicije za doprinos digitalnom desetljeću: postavljeno je 14 nacionalnih ciljeva, od kojih je 93 % usklađeno s ciljevima EU-a za 2030. Estonija vrlo uspješno slijedi svoje smjerove djelovanja: 100 % njih napreduje prema planu (prema smjerovima djelovanja koji su 2024. utvrđeni za svih 8 analiziranih ključnih pokazatelja uspješnosti). Primijenila je 100 % od 12 preporuka Komisije iz 2024. tako što je znatno izmijenila politike (8 %) ili uvela nove mjere (92 %).**

**Estonija u prvi plan stavlja digitalnu suverenost** i usmjerena je na otpornost vlade. Uvela je mjere kako bi osigurala da se u različitim scenarijima za slučaj katastrofe i dalje može digitalno upravljati državom izvan njezinih zemljopisnih granica. U planu Estonije uviđa se da njezini aktualni izazovi zahtijevaju ne samo uvođenje novih digitalnih mjera, nego i osiguravanje dobrog funkcioniranja i sigurnosti već uspostavljenih digitalnih usluga. Iako Estonija zaostaje za EU-om po ukupnoj pokrivenosti mrežom vrlo velikog kapaciteta (VHCN) i 5G mrežom, ima izvrsnu pokrivenost 5G mrežom u rijetko naseljenim područjima. Kibernetička sigurnost i dalje je važna, što je vidljivo iz nove nacionalne strategije za kibernetičku sigurnost Estonije za razdoblje 2024. – 2030. U toj se strategiji prednost daje zaštiti digitalne infrastrukture, zaštiti države od kibernetičkih prijetnji i jačanju suradnje u području kibernetičke sigurnosti.

| Ključni pokazatelj uspješnosti za digitalno desetljeće (1) | Estonija | | | | EU | | Cilj digitalnog desetljeća do 2030. | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | DESI za 2024. (2023. godina) | DESI za 2025. (2024. godina) | Godišnji napredak | Nacionalni smjer djelovanja 2024. (3) | DESI za 2025. | Godišnji napredak | EE | EU |
| Pokrivenost fiksnom mrežom vrlo velikog kapaciteta (VHCN) | 76,9 % | 76,3 % | -0,9 % | 77,0 % | 82,5 % | 4,9 % | 100,0 % | 100 % |
| Pokrivenost svjetlovodom do korisničkog prostora (FTTP) | 76,9 % | 76,3 % | -0,9 % | 77,0 % | 69,2 % | 8,4 % | 100,0 % | — |
| Ukupna pokrivenost 5G mrežom | 87,5 % | 91,5 % | 4,6 % | 90,0 % | 94,3 % | 5,9 % | 100,0 % | 100 % |
| Rubni čvorovi (procjena) | 5 | 10 | 100,0 % | 0 | 2 257 | 90,5 % | 5 | 10 000 |
| MSP-ovi koji imaju barem osnovnu razinu digitalnog intenziteta (2) | — | 71,2 % | 3,1 % | — | 72,9 % | 2,8 % | 90,0 % | 90 % |
| Računalstvo u oblaku | 52,6 % | — | — | — | — | — | 75,0 % | 75 % |
| Umjetna inteligencija | 5,2 % | 13,9 % | 167,6 % | 14,0 % | 13,5 % | 67,2 % | 75,0 % | 75 % |
| Analitika podataka | 25,6 % | — | — | — | — | — | 75,0 % | 75 % |
| Umjetna inteligencija ili računalstvo u oblaku ili analitika podataka | 60,6 % | — | — | — | — | — | — | 75 % |
| Jednorozi | 2 | 2 | 0,0 % | — | 286 | 4,4 % | 5 | 500 |
| Barem osnovne digitalne vještine | 62,6 % | — | — | — | — | — | 80,0 % | 80 % |
| Stručnjaci za IKT | 6,7 % | 7,2 % | 7,5 % | 7,0 % | 5,0 % | 4,2 % | 10,0 % | ~10 % |
| Prijava sustava elektroničke identifikacije | | Da | | | | | | |
| Digitalne javne usluge za građane | 95,8 | 96,1 | 0,3 % | 99,0 | 82,3 | 3,6 % | 100,0 | 100 |
| Digitalne javne usluge za poduzeća | 98,8 | 97,5 | -1,3 % | 100,0 | 86,2 | 0,9 % | 100,0 | 100 |
| Pristup elektroničkim zdravstvenim zapisima | 97,5 | 100,0 | 2,6 % | 99,0 | 82,7 | 4,5 % | 100,0 | 100 |

(1) Vidjeti metodološku napomenu za opis pokazatelja i druge metrike.
(2) U DESI-ju za 2025. navodi se 4. verzija indeksa digitalnog intenziteta, koja je usporediva s vrijednošću indeksa digitalnog intenziteta iz DESI-ja za 2023. (koji se odnosi na 2022. godinu) za izračun godišnjeg napretka. Nije usporediva s nacionalnim smjerom djelovanja koji se temelji na 3. verziji indeksa.
(3) Postotak ostvarenja nacionalnog smjera djelovanja ako je on naveden u nacionalnom planu i ako je pokazatelj izmjeren u DESI-ju za 2025. (2024. godina).

**Prema specijalnom istraživanju Eurobarometra o digitalnom desetljeću 2025.** 79 % estonskih građana smatra da im digitalizacija svakodnevnih javnih i privatnih usluga olakšava život. Kad je riječ o koracima koje poduzimaju javna tijela, 88 % građana smatra da je važno suzbiti i ublažiti problem lažnih vijesti i dezinformacija na internetu, dok ih u vezi s konkurentnošću 69 % smatra da je važno omogućiti europskim poduzećima da rastu i postanu „europski predvodnici” koji se mogu natjecati na globalnoj razini.

## Konkurentan, suveren i otporan EU zahvaljujući tehnološkom vodstvu

Estonija zaostaje za prosjekom EU-a po pokazateljima infrastrukture (VHCN, 5G), ali ima impresivnu pokrivenost 5G mrežom u rijetko naseljenim područjima. Jedna je od država članica u kojima je 2024. najviše povećana pokrivenost u pojasu 3,4 – 3,8 GHz. Estonija se oslanjala na mjere iz Mehanizma za oporavak i otpornost za povećanje pokrivenosti VHCN-om (dovršit će se 2025.). Poduzima inicijative za povećanje pokrivenosti ruralnih područja tako što dovršava utvrđivanje njihovih bijelih područja (područja bez povezivosti), koja će poslužiti kao temelj za javno savjetovanje (očekuje se da će se pokrenuti sredinom 2025.). Uvođenje naprednih tehnologija u estonskim poduzećima mješovito je: udio poduzeća koja koriste usluge u oblaku ili umjetnu inteligenciju veći je od prosjeka EU-a, ali je udio poduzeća koja koriste analitiku podataka manji. U području svih triju tehnologija, velika poduzeća dosljedno su imala veće stope upotrebe nego MSP-ovi.

## Zaštita i jačanje položaja građana i društva u EU-u

Estonija u okviru Digitalnog programa do 2030. u prvi plan stavlja razvoj digitalnih vještina građana. Ostvaruje dobre rezultate u osnovnim digitalnim vještinama, uz male razlike među osobama različitog spola i razine obrazovanja, te i ruralno stanovništvo i mlađe generacije posjeduju znatne digitalne vještine. Estonija je izradila akcijski plan za prenošenje osnovnih digitalnih vještina ljudima te se usredotočila na obrazovanje državnih službenika i poboljšanje osposobljavanja za digitalne vještine, osobito u ruralnim područjima. Estonija je utvrdila da rukovoditelji koji ne razumiju svoje odgovornosti u području kibernetičke sigurnosti i procjene rizika te koji svoje inicijative za digitalizaciju ne usklađuju u dovoljnoj mjeri sa strateškim ciljevima svojih područja mogu otežati cjelokupnu digitalnu transformaciju. Udio stručnjaka za IKT u broju zaposlenih u Estoniji među najvišima je u EU-u, a udio stručnjakinja za IKT je najviši. Estonija je na dobrom putu da ostvari svoj cilj digitalne transformacije zahvaljujući inicijativama kao što su istraživanje budućih potreba za digitalnim vještinama i suradnja sa Sveučilištem u Tartuu kako bi se osiguralo da budući stručnjaci za IKT sudjeluju u relevantnom osposobljavanju. Međutim, potražnja za stručnjacima za IKT-a i dalje raste te u svim sektorima nedostaju visokokvalificirani i napredni digitalni stručnjaci. Rezultati Estonije u području digitalnih javnih usluga i pristupa elektroničkim zdravstvenim zapisima i dalje premašuje prosjek EU-a te je ostvaren cilj digitalnog desetljeća za 2030. Unatoč tome, Estonija će se suočiti s izazovima pri održavanju ažurnih digitalnih usluga koje su u skladu s najnovijim tehnologijama.

## Iskorištavanje digitalne transformacije za pametno ozelenjivanje

Prema Digitalnom programu Estonije do 2030. ta država želi postati najzelenija digitalna vlada na svijetu. Međutim, trenutačno ne postoji sustavan pristup ni strategija za postizanje tog cilja. Estonija je lansirala alat za izvješćivanje o održivosti te se oslanja na inicijative privatnog sektora s ciljem produljenja životnog vijeka uređaja za IKT i smanjenja ukupne potrošnje energije.

# Estonija

## Nacionalni strateški plan za digitalno desetljeće

Estonija je 27. ožujka 2025. dostavila potpuno revidirani nacionalni plan za digitalno desetljeće. U planu se izvješćuje o savjetovanju s dionicima i uzima u obzir ograničen broj preporuka iz 2024. Estonija je u ažurirani plan uključila 13 novih ciljeva i jedan revidirani cilj, od kojih su svi u skladu s razinom ambicije EU-a. Iako plan sadržava određene informacije o planiranim aktivnostima za postizanje ciljeva, nedostaju detaljne informacije o proračunu dodijeljenom za svako područje te o konkretnim ciljevima i opsegu različitih aktivnosti. U planu se posebno ističu kvantno računalstvo, suradnja na razini EU-a i digitalne vještine te se stavlja novi naglasak na računalstvo visokih performansi, otpornost i sigurnost. Međutim, zelena tranzicija u manjoj je mjeri uvrštena u plan.

## Financiranje i projekti u digitalnom sektoru

Estonija je digitalnom sektoru dodijelila 24 % ukupnog iznosa svojeg plana za oporavak i otpornost (208 milijuna EUR)[1]. Osim toga, u okviru kohezijske politike je za nastavak njezine digitalne transformacije namijenjeno 373 milijuna EUR, odnosno 11 % ukupnih sredstava kohezijske politike te zemlje[2].

Estonija je članica konzorcija za europsku digitalnu infrastrukturu (EDIC) Lokalni digitalni blizanci za CitiVERSE. Također je država sudionica Zajedničkog poduzeća EuroHPC i Zajedničkog poduzeća za čipove.

Estonija još nije predstavila nijednu mjeru u okviru Akceleratora dobrih praksi[3] za digitalno desetljeće.

## Digitalna prava i načela

Prema popratnoj studiji Estonija je samo ograničeno aktivna u provedbi **Europske deklaracije o digitalnim pravima i načelima** te provodi ukupno 39 inicijativa, od kojih je šest novih inicijativa pokrenuto 2024. Estonija je najaktivnija u području zaštićenog i sigurnog digitalnog okruženja. Utvrđeno je da je manje aktivna u području pravednog digitalnog okruženja. Čini se da mjere u području slobode izbora imaju najveći učinak u praksi, za razliku od mjera koje se odnose na sudjelovanje u digitalnom javnom prostoru.

[1] Udio dodijeljenih financijskih sredstava kojima se doprinosi digitalnim ciljevima izračunan je na temelju Priloga VII. Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost. Posljednji put ažurirano: 16. svibnja 2025.

[2] Taj iznos uključuje sva ulaganja koja su u programskom razdoblju kohezijske politike 2021. – 2027. posebno namijenjena digitalnoj transformaciji ili joj znatno doprinose. Izvor financiranja su Europski fond za regionalni razvoj, Kohezijski fond, Europski socijalni fond plus i Fond za pravednu tranziciju.

[3] Akcelerator dobrih praksi (BPA) platforma je koja državama članicama omogućuje razmjenu uspješnih mjera i poteškoća na koje nailaze u nastojanjima da ostvare svoje ciljeve digitalnog desetljeća. Primjeri najbolje prakse dostupni su državama članicama u repozitoriju Akceleratora najbolje prakse i predstavljaju se na redovitim radionicama koje su trenutačno usmjerene na tri tematska klastera: digitalne vještine, zelenu informacijsku tehnologiju i uvođenje digitalnih tehnologija.

**Preporuke**

- **Povezivost**: nastaviti provoditi postojeće i uspostaviti nove mjere usmjerene na povećanje pokrivenosti VHCN-om i 5G mrežom.
- **Digitalne vještine**: uvesti mjere za poboljšanje digitalnih vještina srednjih rukovoditelja kako bi oni bili sposobni voditi postupak digitalizacije za zaposlenike i poduzeća.
- **Stručnjaci za IKT**: nastaviti provoditi mjere za obrazovanje stručnjaka za IKT kako bi se nadomjestio postojeći manjak.
- **MSP-ovi**: kontinuirano provoditi i dopunjivati aktivnosti za poboljšanje digitalizacije i uvođenja naprednih tehnologija te pritom posvetiti posebnu pozornost MSP-ovima.
- **Digitalizacija javnih usluga**: poboljšati upotrebljivost digitalnih javnih usluga tako da budu ažurne i dostupne svima.
- **Ozelenjivanje**: provesti dosljednu strategiju zelene digitalizacije kako bi se ostvarila ambicija te države da ima najzeleniju digitalnu vladu na svijetu.
- **Kibernetička sigurnost:** nastaviti s radom u području kibernetičke sigurnosti u cilju odgovora na nove i sve veće prijetnje. Osigurati nastavak provedbe tečajeva o kibernetičkoj sigurnosti.